

Avsändarens tjänsteställe/handläggare

Planering och uppföljning

Karin Nyman

Finansdepartementet

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.k.remiss@regeringskansliet.se

Handläggare/er beteckning

Fi2024/01538

Datum

2024-10-10

Dnr

24RS7644

Sida

1(3)

Yttrande över remiss, promemorian *Tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso- och sjukvård*

Region Västernorrland har getts möjlighet att lämna synpunkter på rubricerade promemoria.

I promemorian föreslås att ett tillfälligt, riktat statsbidrag inrättas för åren 2025-2030, i syfte att stärka effektiviteten i hälso- och sjukvården genom omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder i verksamheten och dess administration. Ansökningar ska beredas av en särskild, ny delegation vid Kammarkollegiet. Delegationen ska också kunna bistå med analyser av en regions hälso- och sjukvårdsverksamhet, och föreslå åtgärder för ökad produktivitet och effektivitet.

Region Västernorrland ställer sig generellt positiv till statsbidraget, men önskar lämna följande synpunkter.

Statsbidraget kan möjliggöra ökad måluppfyllelse

Region Västernorrland ser positivt på möjligheten att få stöd till insatser för ökad produktivitet och effektivitet. Ett sådant stöd kan göra stor nytta, exempelvis för att genomföra strukturåtgärder och för att implementera nya arbetssätt, inte minst kopplat till ökad personcentrering och omställningen till Nära vård. På så sätt kan medlen bidra till att öka regionens möjligheter att nå de mål som fastställts i våra styrande dokument, exempelvis den av regionfullmäktige antagna regionplanen *Liv, hälsa och hållbar utveckling, Regionplan 2025-2027*.

Omfattning och begrepp behöver tydliggöras

Finansdepartementets promemoria är kortfattad, och vi ser fram emot att ta del av ytterligare information rörande bland annat stödets ekonomiska omfattning samt vilket slags åtgärder som kan omfattas.

Vi önskar bland annat en större tydlighet kring begreppet *hälso- och sjukvården*, som används genomgående i promemorian. Omfattas hela det offentligt finansierade hälso-

och sjukvårdssystemet - det vill säga samtliga vårdnivåer och samtliga vårdgivare oavsett huvudman? Eller omfattas endast regionernas verksamhet i egen regi?

Insatser som ökar jämlikheten i landet bör prioriteras

Promemorian lyfter fram skillnader i produktivitet och effektivitet mellan regioner som en anledning till att statsbidraget inrättas. Detta är en viktig nationell utmaning. Ur ett jämlikhetsperspektiv är det därför viktigt att ansökningar prioriteras inte bara utifrån insatsernas förmodade effekt, utan också utifrån deras möjlighet att minska skillnaderna mellan regionerna. Eftersom grundförutsättningarna ser olika ut i olika delar av landet menar vi att någon form av viktning behöver ske, som underlag för bedömningen.

Samarbete ofta en förutsättning för framgång

Av promemorian framgår att flera regioner ska kunna lämna in en gemensam ansökan. Det är positivt. Många av hälso- och sjukvårdens utmaningar är av sådan karaktär att samarbete - i exempelvis en sjukvårdsregion, eller mellan olika huvudmän och intressenter i ett län - är en avgörande förutsättning för framgångsrika lösningar. Ett exempel är produktions- och kapacitetsstyrning. Strukturer för effektivitet bör stödjas både inom den enskilda regionen/länet, mellan regioner och i hela landet. Vid beredning kan det därför vara lämpligt att överväga att ge förtur till gemensamma ansökningar.

Synpunkter rörande ansöknings- och bedömningsförfarandet

Att inrätta en ny, särskild delegation för att pröva ansökningarna, i stället för att hantera statsbidraget genom exempelvis Socialstyrelsen, kan innebära ökad komplexitet ur regionernas perspektiv. Dessutom befarar vi att statens samlade styrning och uppföljning riskerar att försvåras, när olika riktade statsbidrag hanteras på olika håll.

I promemorian nämns att delegationen ska kunna bistå regionerna med en analys av hälso- och sjukvårdsverksamheten, och föreslå åtgärder. Sådana externa analyser är givetvis värdefulla och välkomna. Samtidigt nämns dock att delegationen vid prövning av de insatser som regionerna ansöker om, ska kunna föreslå *”andra åtgärder som skulle vara mer ändamålsenliga”*. Vi vill påtala att detta inte får bli fråga om en ”överprövning” av åtgärder som regionerna bedömt som relevanta utifrån sina politiskt fastställda mål och ambitioner.

Det är viktigt att ansökan och redovisning inte medför alltför omfattande administration för regionerna. I avsnitt 2.4 framgår att ansökan ska innehålla analyser av både ekonomiska förutsättningar och utvecklingsbehov. Det framgår inte hur djupgående dessa analyser förväntas vara, men vi vill påminna om att resurserna hos flertalet regioner är begränsade. Alltför omfattande krav medför en risk för att mindre regioner

tvingas avstå från att ansöka, vilket i sig motverkar bidragets ambition att minska skillnader mellan regionerna.

Till sist noterar vi att information om statsbidraget endast föreslås publiceras på Kammarkollegiets hemsida. Vi föreslår att informationen därutöver också aktivt delges regionernas officiella brevlådor för e-post.

REGION VÄSTERNORRLAND

Glenn Nordlund
Regionstyrelsens ordförande

Åsa Bellander
Regiondirektör